STI

Vårdnivå och remiss

Vissa könssjukdomar (STI- sexually transmitted infections) är vanliga i Sverige, särskilt klamydia, kondylom och genital herpes **och bör därför kunna hanteras såväl i primärvården, på ungdomsmottagningar som i specialistvården**. Andra sexuellt överförbara sjukdomar är mer sällsynta och bör av den anledningen skötas inom specialistvården. Oklara sår eller infektioner i underlivet där man har uteslutit de vanligaste könssjukdomarna bör därför remitteras till STI-mottagningen för närmare utredning. För att alla patienter ska känna sig inkluderade och respekterade, tänk på att det finns personer som definierar sig som varken man eller kvinna och det finns män med vagina och kvinnor med penis.

Diagnostik och utredning

Förslag på rutinundersökningar av patienter som söker för STI

- Anamnes
- Direkt klinisk undersökning
- Direkt mikroskopering av uretra och/eller cervixutstryk
- Eventuell wet smear av vaginal sekret
- Provtagning för klamydia och gonorré: se provtagningsanvisning i ROS.
- Beroende på anamnes och symtom ta ställning till provtagning avseende mycoplasma genitalium, serologi för HIV och eventuellt Syfilis, Hepatit B och C serologi.

Personer som identifieras via smittspårning som möjligt smittade får oftast ett brev med information om att han eller hon måste lämna prov för klamydia/gonorré och uppmanas ta kontakt med vården via vårdcentral, ungdomsmottagning, STI-mottagning eller beställa test via 1177. Dessa brev är dock bara en uppmaning om provtagning. Det är ingen remiss. Individen kan **inte** gå direkt till laboratoriet och lämna prov, utan måste **registreras via en vårdenhet** där det ska finnas en behandlande läkare som står som ansvarig för patientens prov och som kan lämna ut provsvar, oavsett positivt eller negativt svar.

Tänk på detta vid misstanke om STI:

- Provtagning kan vara aktuellt även från svalg, rektum och ögon
- Det är inte ovanligt att patienter har flera STI samtidigt. Testa även för klamydia vid t.ex. genital herpes

- Glöm inte risken för hiv i samband med annan konstaterad STI.

Smittskyddslagen (SmL)
Följande STI omfattas av smittskyddslagen och är därför anmälningspliktiga

- Klamydia
- Gonorré
- Syfilis
- HIV
- Hepatit B och C.

Kostnadsfrihet
Vid misstanke om anmälningspliktig STI enligt SML ska undersökning och behandling vara kostnadsfri. På recept anges kostnadsfritt enligt SML.

Smittspårning
Den behandlande läkaren är ansvarig för att anmälan och smittspårning av anmälningspliktig STI kommer till stånd. Detta medför skyldighet att förvissa sig om att även partners blir undersökta. Det är dock viktigt att inte ge partner behandling utan föregående provtagning!

Anmälan enligt SmL görs via sminet.se (se under relaterat) (undantaget är syfilis som, beroende av sjukdomsduration, lämpligen görs via mottagande STI-mottagning - anges på remissen!). Remiss för smittspårning skickas till närmaste Hud-STI-mottagning, medan behandling och SmL-anmälan ska ske av provtagande läkare eller därtill delegerad personal på den klinik där provet tagits. OBS! Vid gonorré och syfilis ges behandlingen på Hud-STI-mottagning.

Prevention
Varje möte med en STI-patient utgör ett bra tillfälle att tala om hur man skyddar sig på bästa möjliga sätt mot STI och/eller oönskade graviditeter.

Behandling
STI - sjukdomsspecifika dokument

- Se Candidavulvovaginit.
- Se Gonorré.
- Se Herpes simplex.
- Se Klamydia.
- Se Kondylom.
- Se Lus- och loppbett.
- Se Mycoplasma genitalium.
- Se Syfilis.
- Se Trikomonaskolpit.

Mer information

Se Smittskyddsblad under relaterat.

Se Levnadsvanor - Sexuell hälsa.

Se Nationella riktlinjer kring behandlingsrekommendationer STI, Svenska Sällskapet för Dermatologi och Venereologi under relaterat.